

Mogen wij u voorstellen:

MIA BRUYN-OUWEHAND

Zou er van de zee een stimulerende invloed uitgaan op onze schrijfsters en schrijvers? Deze vraag komt bij ons op nu wij een praatje gaan maken met mevrouw Bruyn. Ook zij bracht haar jeugd door aan zee, en wel in het kleine vissersdorp Katwijk. Maar laat Mia Bruyn zelf eens vertellen, welke de herinneringen zijn aan haar jeugdperiode.

Ja, zegt onze gastvrouw, u moet geen chronologische opsomming van feiten verwachten, maar ik wil er graag wat over babbelen... Nog vóór ik kon lezen was ik al nieuwsgierig naar ieder boek dat ik zag en alles wat gedrukt was. Ik vroeg mijn ouders en oudere zusters naar de geheimzinnige lettertekens in de krant en wat zij wel mochten beduiden. Veel antwoord kreeg ik niet. Ik moest niet zeuren en wachten tot ik naar school ging. Dan zou ik er wel gauw genoeg van krijgen. Ik herinner me een verjaardag, ik kon al lezen, waarop ik een boekje gekregen had. En terwijl mijn moeder met alle kinderen van het partijtje speelde, kreeg ik telkens als ze langs me kwam een bemoedigende opstopper, om me tot mijn plicht als jarige te manen. Ik zat echter in een hoek op mijn kleine stoeltje en las.

Maar mijn eerste „werk” heb ik gemaakt in de vijfde klas van de lagere school, een echte dorpschool waar je met vijf in een bank zat, zestig in een lokaal. We moesten een opstel maken, wij schreven op leien, want papier was aan ons verknoeid. Ik had mijn lei al gauw vol, zodat ik moest ophouden. De onderwijzer zei, dat ik wéér zat te luiëren, waaruit ik kon afleiden, dat het méér gebeurde, al was ik het mezelf dan niet bewust: ik zat me altijd te vervelen bij dat trage onderwijs. Hij pakte woedend mijn lei en misschien was hij wel

van plan ze op mijn hoofd in stukken te slaan. Toen hij echter zag, dat ze beschreven was, draaide hij ze om en om. Wel, wel, ik scheen toch iets uitgevoerd te hebben. Hij nam ze mee en las. En toen de tijd was verstreken, liet hij de kinderen hun armen over elkaar leggen en ging hij aan het voorlezen. Ik was een erg verlegen kind en had het gevoel in mijn hemd te staan. Maar wat werd dat verhaal op die lei een succes! Thuis was men echter helemaal niet blij met een „schrijfster”, daar kan niets goeds van komen. En zo gebeurde het, dat ik op de grond onder mijn bed ging liggen lezen en mijn „boekenschat” in een schoenendoos in mijn kleerkast bewaarde. Och, misschien vindt u deze jeugdingdrukken niet zo belangrijk, maar voor mij betekenen ze veel, ze waren... het begin.

Mevrouw Bruyn volgt met haar ogen het spel van de voorjaarszon in de ruiten, terwijl we haar vragen iets te vertellen over haar werk als jeugdschrijfster...

Het duurde lang voor ik daaraan begon. Ik trouwde jong, kreeg kinderen en verzorgde mijn gezin als ieder ander. Ergens in mijn achterhoofd zweefde nog een vaag idee, dat ik eens een boek zou schrijven. Het zou een roman zijn. Ik schreef die toen mijn oudste veertien was. Het boek was slecht geschreven en ik vond geen uitgever alvorens ik het opnieuw had geschreven. Mijn dochtertje zei me in die tijd: schrijf toch eens een meisjesboek, om mij een plezier te doen. Zo kwam *Hermelijn* tot stand. Later volgden er nog twee delen van: *Hermelijns huwelijk* en *Welkom thuis, Hermelijn*. Maar mijn romans werden nu uitgegeven en ik vergat de *kinderboeken*. Tot ik op een goeie dag het verzoek kreeg een serie kleine werkjes te schrijven voor meisjes die de kleine kinderboeken ontgroeid waren en aan de bakvislectuur nog niet toe. Voor jongens waren er aardige boeken genoeg, meisjes kwamen er armoedig af. Ik kon die kinderen toch niet in de kou laten staan

en begon. Dit werd de nu zesdelige „Koppenol-serie”; het zevende deel is in voorbereiding. Nadat ik meisjes van die leeftijd gepield had op hun belangstelling, bleek dié te liggen in de sfeer van het gezin en de school met de vriendinnetjes. Ik koos een gewoon Nederlands gezin met een beperkt inkomen.

Naast deze serie heb ik voor de jeugd nog geschreven *Avonturen van Koen en Tom*; de achtdelige „Marieke-serie” voor kleine meisjes; en tenslotte een tweetal historische jeugdromans: *Florence Nightingale* en *Isabella en de grote reis*. Maar het liefste is mij gebleven, het eerste deel van „Hermelijn”, dat nu na ruim twintig jaar nog steeds graag gelezen wordt.

Mevrouw Bruyn, nu u op zo charmante wijze uw ontwikkeling als schrijfster verteld heeft, zou het prettig zijn ook iets te horen over uw visie op het jeugdboek.

Deze is niet in een paar woorden samen te vatten, is haar antwoord, maar laat ik het proberen.

Ik geloof nl. dat er veel te veel boeken

op de markt komen. En nu zullen de prullen het goede boek wel niet verdringen, maar als praktische huisvrouw vind ik zelfs één waardelose druk jammer van het geld dat eraan verspild wordt. Nu is het soms een raadsel, hoe uitgevers de rommel opnemen. Is het goede boek niet genoeg? Of vraagt de boekhandel deze lawine?

De schrijvers voor de jeugd kunnen een belangrijke taak hebben. Het kind in deze maatschappij, wordt aan alle kanten bedreigd door kitsch. In lectuur, in film, in televisie, in reclame langs de wegen en in kranten.

Ik zou ze boeken willen geven die hen leren uit eigen ogen te kijken, te schiften het zuivere van het onzuivere. Boeken, die hun ogen openen voor de poëzie in het gewone leven; voor de schoonheid van het landschap, die hun smaak ontwikkelen en hun oordeelsvermogen scherpen. Die tenslotte de weg voorbereiden tot de grote literatuur. En die hen vooral afleiden van de zucht naar luxe en de grillen van de mode, waar de moderne reclame de mens toe drijft. Voor het opgroeiend meisje is dit van veel belang. Zij zal later het grootste deel van het inkomen moeten besteden: de vrouw in huis is van beslissende invloed op de opvoeding van de kinderen. Het is dringend nodig, dat zij met een gezond waarnemings- en oordeelsvermogen in het huwelijk komt.

Misschien voel ik mij meer moeder dan schrijfster, maar het kan mij echt benauwen de jeugd bedorven te zien door bovengenoemde invloeden. Daarom voel ik het als jeugdschrijfster mijn taak hier een tegenwicht te brengen door te proberen mijn moralistische pillen met een humoristisch verguldseel toe te dienen.

Na deze ontboezeming is het voor ons tijd om te gaan. Mia Bruyn heeft ons niet alleen iets verteld over haar jeugd en haar werk, maar getoond dat het probleem „jeugd en boek” bij haar nog steeds een warme belangstelling ontmoet, waarvoor wij deze schrijfster zeker erkentelijk mogen zijn.

R.